

Еразъм+ проект

“Моят ментор-връстник”

Мобилно приложение за осъществяване на дистанционен менторинг между връстници за младежи с увреждания”

Номер на проекта: 2017-1-TR01-KA205-039752

Наръчник за кариерно развитие за ментори-младежи

ИП №	2
Активност	A1
Статус	Завършен
Начало на проекта	01/09/2017
Продължителност	24 месеца
Автори	REDVET и всички партньори

Този проект (2017-1-TR01-KA205-039752) е финансиран от програма „Еразъм +“ на Европейската комисия. Настоящата публикация излага само възгледите на автора, като Комисията не носи отговорност за изчерпателността и верността на информацията, посочена тук, нито за възможните начини за нейната употреба.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. ВЪВЕДЕНИЕ В РЪКОВОДСТВОТО ЗА МЕНТОРИ-МЛАДЕЖИ.....	1
2. МЕНТОРИНГ ЗА МЛАДЕЖИ С УВРЕЖДАНЯ С КАРИЕРНА НАСОЧЕНОСТ.....	1
2.1. Балансиране на възможности.....	3
2.2. Рамка за кариерна подготовка.....	3
2.3. Потребности на наставявания младеж с увреждания.....	4
3. ФАКТИ ЗА УВРЕЖДАНЕТО НА РАБОТНОТО МЯСТО.....	8
4. РОЛЯТА НА МЕНТОРА В КОНТЕКСТА НА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА МЛАДЕЖА.....	11
4.1. Предизвикателства.....	11
4.2. Младежко развитие и лидерски умения.....	12
4.3. Пет области на развитие.....	14
5. МЕНТОРСТВО ЗА КАРИЕРНА ПОДГОТОВКА.....	16
6. ПРЕПОРЪКИ ПРИ МЕНТОРСТВО НА МЛАДЕЖИ С УВРЕЖДАНЯ.....	17
7. МЕНТОРИНГ ДЕЙНОСТИ СПРЯМО УВРЕЖДАНЕТО.....	20

1. ВЪВЕДЕНИЕ В НАРЪЧНИКА ЗА МЕНТОРИ-МЛАДЕЖИ

Менторството предоставя възможност за изграждане на потенциала на служителите. Подкрепя професионални взаимоотношения, при които страните имат възможност да си сътрудничат и да споделят прозрения. То предоставя поле за предлагане на конструктивни и искрени съвети в подкрепа на кариерния път на наставявания. Менторството е особено ефективно в насърчаването на кариерното развитие на хора с увреждания или членове на расови, етнически и етнорелигиозни малцинствени групи.

Това ръководство с насоки и указания е разработено като основен обучителен материал за младежки работници и младежи, които да станат ментори в проекта MyPeerMentor. Това ръководство е предназначено да служи като основен ресурс за лица, които разработват менторинг програми за младежи, включително младежи с увреждания, намиращи се в преходната фаза към зрялост. Проектът MyPeerMentor възнамерява да внедри мобилно приложение за осъществяване на менторство за Android устройства. В тази среда един младеж-ментор (обучен от младежки работници) се среща с младеж с увреждане в образователната среда, за да се осигури успешен преход към работното място. Това ще бъде персонална подкрепа, включваща виртуални сесии, чрез които трудностите на хората с двигателни увреждания ще бъдат преодолени, защото те често са затруднени в придвижването поради недостъпността на околната среда.

Менторството "един към един" по своята същност е ориентирано към кариерата, когато фокусът е да се насърчи бъдещия успех на индивида при включване в успешна работна среда. Там младежите с увреждания са в състояние да изградят самочувствие и социални умения, като същевременно придобиват трудови навици, работа в екип и комуникация с колеги, както и придобиване на професионални компетенции.

2. МЕНТОРИНГ ЗА МЛАДЕЖИ С УВРЕЖДЕНИЯ С КАРИЕРНА НАСОЧЕНОСТ

Добре структурираните менторинг взаимоотношения могат да способстват подпомагането на младежи, които преминават от един етап на личностно развитие в друг. От поколения семейните и кварталните мрежи са служели като основен източник на наставници за младите хора. Днес тези мрежи са се разширили по такъв начин, че включват възрастни и младежи, които на доброволни начала предлагат наставничество в училища, организации на общността и бизнеса. Добре структурираните менторинг взаимоотношения помагат на уязвими млади хора по два основни начина:

- Напътства ги в сложността на юношеството и младежката зрялост
- Ангажира младежите и представя пред тях продуктивни академични, общностни и социални възможности и житейски избори.

Създаването на подкрепящо менторинг взаимоотношение между връстници или с по-възрастен е от решаващо значение за способността на младите хора да се свързват със света на труда или образованието и обучението и да се ангажират с други продуктивни дейности, които да им помогнат да израстват. Изследванията показват, че менторството може да увеличи шансовете на човек за продуктивен и удовлетворителен живот. Възможността на младите хора да имат тези положителни преживявания обаче зависи до голяма степен от това да имат контакт с наставници, готови, желаещи и способни да участват в процеса.

Менторството на младеж не е толкова трудно. Поначало младежите оценяват менторите, които ги подкрепят, които са грижовни и имат желание да им съдействат с дейности, целящи академични, кариерни, социални или лични успехи. Доверието е от решаващо значение за всички менторинг взаимоотношения. Младежите имат склонност да не се доверяват и да не встъпват в менторинг взаимоотношение с някого, който се стреми да решава всеки отчетен проблем, който възприема родителската роля, или който е осъдителен или прекалено критичен.

Менторството има много форми, но съществуват четири общи характеристики, около които трябва да се организират наставнически програми:

- Менторите и наставляваните трябва да поемат дългосрочен ангажимент (обикновено поне шест месеца);
- Менторите трябва да се съсредоточат върху изграждането на доверие и уважение със своите наставлявани;
- Наставляваните и менторите трябва да определят високи, ясни и справедливи очаквания за себе си и за техния менторинг партньор; и
- Ментори и наставляваните трябва да се срещат или да комуникират достатъчно редовно, за да развият силно взаимоотношение.
 - ✓ Като минимум препоръчваме наставниците и наставляваните да се срещат на редовни интервали от поне четири часа на месец за период поне шест месеца
 - ✓ За електронно менторство се препоръчва 30 до 45 минути онлайн прекарано време всяка седмица за най-малко шест месеца

Изследванията показват, че по-малко успешните ментори приемат авторитарна роля и наблягат по-скоро на поведенческа промяна, отколкото развиването на взаимно доверие и уважение. По тази причина набирането, проучването и обучението на доброволни ментори трябва да се извършват внимателно, за да може да се подкрепят специфичните нужди на всеки отделен младеж.

За да могат младите хора с увреждания да бъдат самостоятелни и здрави, да имат добри семейни и социални взаимоотношения и да допринасят за тяхната общност (включване в работната сила) и обществото като цяло, те е възможно да се нуждаят от семейна, образователна, социална и икономическа подкрепа. Без адекватна такава,

младите хора с увреждания в прехода към зрялост, са по-склонни от своите връстници без увреждания да изпитат следното:

- да живеят в бедност и да са зависими от социална помощ.
- имате хронични здравословни проблеми и липса на пълно здравно осигуряване.
- да са безработни или в непълна заетост.
- да зависят от членовете на семейството по отношение на място за живеене и финанси.

В сравнение с другите младежи, младите хора с увреждания са изправени пред значителни предизвикателства. Те са:

- два пъти по-вероятно да напуснат гимназия и едва половината от тях е вероятно да посещават или завършат университет. Тези, които успяват да завършат гимназията, е по-вероятно да са имали по-малко натоварване в сравнение със съучениците им, които са без увреждания.
- по-вероятно е да развият психични разстройства. Не всички хора с увреждания са и умствено увредени, но по-скоро те имат склонност да имат проблеми с психичното здраве (например депресия, безпокойство, социална фобия и т.н. ...)
- четири пъти по-вероятно да попаднат в правосъдната системата за малолетни и непълнолетни.

2.1. Балансиране на възможности

Много младежи с увреждания не са имали същите възможности за подготовка за бъдещата кариера, както техните връстници без увреждания. В миналото процесът на кариерно планиране за младежи с увреждания често не е отразявал ценностите на личния избор и самоопределение. По-скоро на много младежи с увреждания са прехвърляни пасивни роли в собствения си процес на кариерно планиране. Това често резултирало до много малко препоръчвани или предлагани възможности; възможности, които отразяват ниските очаквания на консултантите; варианти, които характеризират възприетите нужди от защита и подкрепа; и опции, задвижвани главно от наличните възможности в общността, отколкото от самоопределянето. В резултат на това много младежи не са имали възможността да следват кариерни пътища, които намират за мотивиращи и задоволяващи.

Тези упорити реалности до голяма степен са обратими, ако на тази група уязвими младежи се предостави достъп до същите възможности за кариерна подготовка както техните връстници без увреждания. Менторството може да изиграе ключова роля в подпомагането на младите хора с увреждания да постигнат успех и да преодолеят този отдавнашен модел.

2.2. Рамка за кариерна подготовка

Съответните литературни източници в тази област предполагат, че всички младежи се нуждаят от следното:

- Достъп до образование, базирано на висококачествени стандарти, независимо от средата
- Информация за кариерните възможности и представяне в света на работната заетост, включително структурирани стажове
- Възможности за развиване на социални, граждански и лидерски умения
- Силни връзки с наставляващи
- Достъп до безопасни места за взаимодействие с техните връстници и
- Подкрепящи услуги и специфични места за настаняване, които да им позволят да станат независими възрастни.

2.3. Потребности на наставявания младеж с увреждания

Има пет категории, познати още обширен кариерно-ориентирано наръчник (таблицата по-долу), което може да помогне на семействата, доставчиците на услуги, преподавателите, правителствените програми, менторинг организации и на самите млади хора чрез процесите на преход.

Наръчник за кариерно развитие на младежи с увреждания	
Основни нужди	Конкретни нужди
Подготвителни и опитности в училищна среда	<p>За да се постигнат оптимални нива във всички образователни институции, всички младежи трябва да участват в образователни програми, базирани на стандарти, ясни очаквания за представяне и възможности за дипломно завършване, основани на смислени, точни и подходящи показатели за изученото и уменията на учениците.</p> <p>Необходими компоненти на всички образователни програми са:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Академични програми, основаващи се на ясни държавни стандарти • Програми за кариерно и техническо обучение, които се основават на професионални и индустриални стандарти • Учебна среда, която е малка и безопасна, включително допълнителни помощни средства, като кратки уроци при необходимост • Подпомагани от висококвалифициран персонал • Достъп до оценъчна система, която включва множество измервания

	<ul style="list-style-type: none"> • Стандарти за дипломиране, които включват различни опции. <p>Освен това младите хора с увреждания трябва да направят следното:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да използват индивидуалните си планове за преход, за да движат своето лично обучение и да прилагат стратегии за продължаване на процеса на прехода и след училищното обучение • Да имат достъп до специално и индивидуално приготвяване на средата и процесите на обучение, докато са в училище • Развиване на познания за уместното приспособяване на условията, които те имат право да изискват, включително приготвяване на оценяването • да бъдат подкрепени от висококвалифициран преподавателски персонал, който може да бъде или да не е училищен персонал.
<p>Кариерна подготовка и практически познания за работата</p>	<p>Подготовката за кариерно развитие и практическото учене от същинския работен процес на място са от съществено значение, за да могат младите хора да формират и развиват стремежите си и да направят информиран избор за кариера. Тези опитности могат да бъдат предоставени по време на училищно време ли чрез програми за след училищното образование, които ще изискват сътрудничество с други организации.</p> <p>Всички младежи се нуждаят от информация за възможностите за кариера, включително следните:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Кариерни оценки, които да помогнат за идентифициране на предпочитанията и интересите на учениците в училище и след училище • Предоставяне на възможности след завършване на средно образование и за учене през целия живот • Информация за изисквания за степен и сфера на образование, изисквания за влизане в даден бранш, потенциален доход и социални ползи и т.н. • Обучение, предназначено да подобри уменията за търсене на работа и основни кариерни умения (понякога наричано "меки умения").

	<p>За да се определят и постигнат кариерните цели, на младите хора трябва да бъдат предоставени редица опитности, включително следните:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Възможности за посещения на място в предприятия и фирми с цел запознаване с работата, длъжностите и т.н. • Многобройни практически обучения на работното място, включително обществена служба (платена или неплатена), които са специфично свързани със съдържанието на обучителната програма и училищен кредит • Възможности за учене и практикуване на професионалните си умения (така наречените "меки умения") • Възможности за придобиване от първа ръка на специфични умения за конкретна длъжност, свързани с кариерния път. <p>Освен това младите хора с увреждания трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разбират взаимовръзката между планирането на финансови облаги и стимули от работата, и избора на кариера • Да се научат да комуникират относно тяхната нужда от подкрепа и адаптиране на работното място според типа увреждане • Да се научат как да търсят, заявяват официално и да си осигурят подходяща подкрепа и уместно адаптиране в образователни, обучителни и работни структури
<p>Личностно развитие на младежа и лидерство</p>	<p>Развитието на младежите е процес, който подготвя младите хора да посрещнат предизвикателствата на юношеството и на зрелостта чрез координирана, прогресивна поредица от дейности и инициативи, които им помагат да придобият умения и компетенции. Младежкото лидерство е част от този процес.</p> <p>За да контролират и насочват собствения си живот въз основа на информирани решения, младежите се нуждаят от следното:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Менторинг дейности, предназначени да установят формални и неформални силни взаимоотношения с възрастни

	<ul style="list-style-type: none"> • Възможности за менторство между връстници • Използват ролеви модели в различни контексти • Обучаване в умения като самозащита и разрешаване на конфликти • Да бъдат открити за лидерските умения и младежки дейности за развитие, включително обществена служба или доброволчество • Възможности, които позволяват на младите хора да упражняват лидерство и да изградят самоуважение. <p>Младежите с увреждания също се нуждаят от следното:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ментори и ролеви модели, включително лица с и без увреждания • Разбиране на въпросите на обществената политика спрямо хората с увреждания, исторически развой на увреждането, културата на населението спрямо увреждането, както и собствените права и отговорности.
<p>Дейности за осъществяване на контакти, Семейна ангажираност и подкрепа</p>	<p>Младите хора е нужно да бъдат свързани с програми, услуги, дейности и подкрепа, които им помагат да получат достъп до избраните опции за реализация след училище.</p> <p>Младите хора също така имат нужда от следните неща:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Психично и физическо здравеопазване • Транспорт • Обучение • Финансово планиране и управление • Следпрограмата подкрепа, структурирани договорености в институции за следгимназиална подкрепа и други агенции • Връзка с други услуги и възможности (например отход и развлечения). <p>Младите хора с увреждания може да се нуждаят от едно или повече от следните неща:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Придобиване на подходящи помощни технологии • Ориентиране в общността и мобилност (напр. Достъпен транспорт, автобусни маршрути, жилища и здравни клиники) • Представяне на подкрепа и след края на програмата,

	<p>като например независими жилищни центрове и други потребителски услуги в общността</p> <ul style="list-style-type: none"> • Услуги за лична помощ, включително придружители, читатели, устни преводачи или други подобни услуги • Консултации за запознаване и оползотворяване на безбройните различните възможности, достъпни за момента, и как младите хора да могат да максимизират ефекта им при преминаването от положение на публична подкрепа към самостоятелност и независимост.
<p>Ангажираност на родителите и подкрепата им</p>	<p>Участието и ангажирането на родители, членове на семейството и / или други грижещи се насърчава социалното, емоционалното, физическото, академичното и професионалното развитие на младите хора, което води до по-добри резултати след завършване на училище.</p> <p>Всички младежи се нуждаят от родители, семейства и други грижещи се, които:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Имат високи очаквания, които формират силните страни, интересите и потребностите на младия човек и така го насърчават да постигне независимост и самостоятелност • Остават въввлечени в живота на младежите и ги подкрепят по време на прехода им към зрялост • Имат достъп до информация за заетост, допълнителното образование, както и за възможностите и програмите в общността • Имат достъп до мрежи за медицинска, професионална и младежка подкрепа. <p>Освен това младежите с увреждания имат нужда от родители, семейства и други грижещи се възрастни, които имат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разбиране за увреждането на младежа и как то влияе върху неговите възможности за обучение, заетост и всекидневни дейности • Познаване на правата и отговорностите по различните нормативни актове, свързани с хората с увреждания • Познаване на достъпа до програми, услуги, подкрепа за млади хора с увреждания • Разбиране как индивидуалните инструменти за кариерно планиране могат да подмогнат младежите в постигането

на целите на прехода към зрелост.

3. ФАКТИ ЗА УВРЕЖДАНЕТО НА РАБОТНОТО МЯСТО

Дадено увреждане не трябва да спира никого да си намери работа (както и дискриминация не би трябвало). Въпреки това правата на хората с увреждания на работното място могат да бъдат трудно разбираеми. Затова разгледахме няколко ключови факта, които менторът може да се наложи да знае.

ФАКТ1: На работното място "увреждане" е доста широк термин.

Често, когато хората мислят за "увреждане", умът им асоциира хора с физически увреждания, тези на инвалидни колички например. Но на работното място увреждането може да се отнася за физически, интелектуални, психически, сензорни, неврологични и умствени увреждания. Дори хората с Хепатит С или ХИВ се считат за хора с увреждания.

Защо това е важно да се отбележи? Всъщност законната уредба защитава не само хората с физическо увреждане, а всеки, който може да бъде дискриминиран поради някакво увреждане.

ФАКТ2: Дискриминация не се приема. Всъщност тя е незаконна.

За припомняне - дискриминацията към хората с увреждания се отнася за хората, които се третират несправедливо (пропуснати възможности за работа), само защото имат увреждане. Добрата новина, че в много страни законът защитава служителите с увреждания от дискриминация на всички етапи - от първото интервю за наемане на работа до напускането на компанията.

Тъжната истина е, че някои работодатели все още дискриминират кандидатите с увреждания. Понякога тази дискриминация е по-очевидна, като например пряко да заявят на кандидата, че той няма да бъде избран за позицията, защото ще е "твърде бавнен". Друг път, дискриминацията е по-прикрита - например когато предприятията умислено не предоставят достъп за хора на инвалидни колички.

ФАКТ3: Има случаи когато работодателят отказва работа на човек с увреждане, поради самото увреждане

Понякога може законно компания да откаже на някого работа поради увреждането му. Това може да се случи, ако лицето с увреждане не може да изпълнява "присъщите изисквания" за длъжността. С други думи, лицето трябва да може да изпълнява работните си задълженията.

Тези "присъщи изисквания" ще зависят от работата - например, човек с ограничено зрение може да не отговаря на изискванията да бъде шофьор на бус. Но ако увреждането не оказва влияние върху неговата / нейната работа, то този човек заслужава справедливо отсъждане- и работодателите нямат правото да го изгони поради самото увреждане. Затова съществуват закони - за да се гарантира равнопоставеност за всички.

ФАКТ4: В някои случаи работното място трябва да бъде пригодно, за да отговарят на нуждите на човека с увреждане.

Понякога работното място може да се нуждае от няколко изменения, за да стане достъпно и безопасно за служител с увреждане. Работодателите трябва да направят така наречените "разумни адаптации" за лице с увреждане, бъдещ или настоящ служител на фирмата, за да се уверят, че могат да изпълнят изискванията на работната позиция.

Може би трябва да бъде инсталирана рампа, вратите да бъдат разширени, за да се осигури достъп на инвалидни колички, или е необходим по-голям екран на компютъра. Ако може да бъде направена такава адаптация, отговорността на работодателя е реално да я осъществи.

В някои случаи работодателите не са длъжни да правят тези промени, ако могат да покажат, че това ще бъде много трудно или цената за това е твърде висока.

Положителното в тези случаи е, че работодателите не винаги трябва да поемат еднолитно всички разходи по тези промени. Програма за адаптиране на работно място (всяка страна би трябвало да има такава) може да съдейства с разходите за осигуряване на достъп на лице с увреждане, адаптиране и оборудване на работното място.

ФАКТ5: Зависи от човек дали той/тя ще сподели с работодателя за своето увреждане

Лицето с увреждане трябва да уведоми работодателя относно увреждането си, ако то има вероятност да застраши него / нея или други служители на работното място, или ако може да засегне способността му да изпълнява тази работа.

Например, ако някой има епилепсия и работата му включва работа с тежки машини, той / тя е длъжен да осведоми работодателя.

Също така е добре да не забравяте, че ако някой не уведоми работодателя за болест, увреждане или нараняване - той/тя може да не бъде компенсиран ако състоянието му/й се възвърне или се влоши по време на работа.

В противен случай зависи напълно от конкретния човек дали той или тя ще каже на някого или не - някои хора предпочитат да запазят нещата лични, докато други открито

споделят. Важно е да се отбележи, че ако лицето обсъди своето увреждане с работодателя си, последният е способен да предприеме промени на работното място с цел улеснение и комфорт на човека с увреждане.

ФАКТ6: Работодателят няма право да казва на никого за уврежданията на работниците.

Точно така: Работодателят трябва да пази поверителност за уврежданията, освен ако няма изрично съгласие. Зависи от човека дали той / тя иска да сподели с колегите си за увреждането си (вж. Националното законодателство).

ФАКТ7: При преживяна дискриминация на работното място, човекът с увреждане може да предприеме действия.

Като първа стъпка, човекът с увреждане може да реши да повдигне въпроса директно пред участващите страни или пред ръководител, супервайзор или отдел "Човешки ресурси".

Хората с увреждания могат да подадат жалба също така и до Комисията по правата на човека (или адвокат да направи това от тяхно име). Жалбата пред Комисията трябва да бъде в писмена форма и да опише кога, къде и какво се е случило и кой е участвал. Има формуляр за жалба, който може да бъде попълнен и изпратен по поща и факс, или може да бъде попълнен онлайн.

4. РОЛЯТА НА МЕНТОРА В КОНТЕКСТА НА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА МЛАДЕЖА

В днешно време преходният период от детството към зрелостта е по-продължителен, отколкото при поколенията до сега. Отчитайки тази динамика това ръководство е фокусирано върху възрастовия диапазон от 14 до 24-годишна възраст. Въпреки че не съществува ясен очертан път на развитие на един млад човек, все пак съществуват широки модели на когнитивно, двигателно, междуличностно и физическо развитие, които менторинг програмите за тийнейджъри и младежи трябва да вземат под внимание. В литературата, свързана с развитието на младите хора, се посочват следните фази или етапи (в контекста на развитието), в които младежите трябва да придобие компетентност при развитието си до зряла възраст:

- Развитие на социалните компетенции
- Изграждане на подкрепящи взаимоотношения
- Ангажиране в общността и
- Установяване на независимост.

Социалните компетенции включват набор от умения и знания, от които младите хора се нуждаят, за да могат ефективно да се ориентират при прехода към зрелост. Изборът на кариера и подготовката за работа са определени като ключови области, в които

младежта трябва да развива знания през този период. Очевидно интересите на младежите и видовете дейности, на които младите хора ще наслаждават и ще черпят познания, ще се променят в процеса на изграждане на личността и натрупването на опит. За да подсили постигането на посочените по-горе компетенции, програмите за менторство, които обслужват този възрастов диапазон, трябва да включват възможности за младите хора за ангажиране в конструктивни взаимоотношения с връстници, както и междуличностни отношения.

4.1. Предизвикателства

Много уязвими младежи, които достигат пълнолетие, не могат повече да се възползват от услугите, които са получили като непълнолетни.

Развитието към зряла възраст не е лесно за повечето младежи:

Те все повече насочват погледа си извън семейството, към своите връстници и приятели за одобрение, за да установят своята независимост, и тази борба за самоопределение понякога води до рисковано или дори смъртоносно поведение. В същото време програмите и услугите за подрастващите и младите възрастни често не разполагат с финансови ресурси или са засегнати от несъответствия, системни пропуски и други предизвикателства. Менторинг програмата не може да преодолее всички тези предизвикателства, но някои от тях са специфични и биха могли да бъдат "решени" при разработването на програмата. Въпреки че никоя менторинг програма не може да разреши всички предизвикателства, пред които са изправени младите хора, добре разработените менторинг програми могат да помогнат на младите хора с увреждания по следните начини:

- Комуникиране с родители или други членове на семейството, които може да не осъзнават появата на чувство за независимост у младежа или които нямат големи очаквания за прехода му към зряла възраст
- Подпомагане на подобряването на академичните умения
- Насърчаване на възможностите за младите хора да проучат и осъзнаят кариерните си интереси
- Подобряване и увеличаване на възможностите за социализация с техните връстници и
- Предоставяне на информация и насоки за това как да оперират в системата на възрастните

Менторите също могат да насочат младите хора през често неудобните етапи на развитие, които съпътстват прехода в зряла възраст. Менторинг организациите могат да станат силни гласове в своите общности и области, както и на национално равнище в идентифицирането и стремежа си към намаляване на системните пропуски при предоставянето на услуги. За подобряване на директните менторинг услуги и стратегиите за усъвършенстване на системата, е необходима организационна рамка за менторство. Това, което следва, е такава рамка.

4.2. Младежко развитие и лидерски умения

По време на прегледа на дефинициите и текущите изследвания, свързани с развитието на младежта и младежко лидерство, общите компетенции и резултати могат да бъдат разделени на пет области на развитие - ключови компоненти за положителното развитие на младежта: Работа, учене, процъфтяване, свързване и водителство (Ferber, Pittman, Marshall, 2002).

Петте области за развитие са:

Работене: Положителна нагласа, уменията и поведението около професионалното направление характеризират тази област на развитие. Младите хора трябва активно да участват в дейности, които ще им представят в света на труда и които предлагат възможност за практикуване не само на реалните умения, необходими за дадена кариера, но и уменията за готовност за работа, необходими за намиране и оставане на работа. Смесеното участие в собствения процес на кариерно развитие е от голямо значение за вземане на информиран избор. Младите хора с увреждания се нуждаят от дейности, които подпомагат кариерното целеставяне и планиране, както и социалните контакти с други лица в определени области. Някои младежи може да се нуждаят от помощ при намирането и получаването на необходимите подкрепа и адаптиране, за да участват пълноценно в образованието, обучението и в работата.

Учене: Позитивна основа и приложни академични нагласи, умения и поведение характеризират тази област на развитие. Често подпомагането на тази област на компетентност изисква нещо много просто, като например даване на възможност на младите хора да използват уменията, които са придобили в училище или други обучителни програми, в различен контекст. Младежите трябва да бъдат насърчавани да развиват не само по-висока склонност за постигане на академични постижения, но и подход към ученето чрез стратегия за постигане на успех. Младите хора с увреждания трябва да се научат как да разработват и използват плана си за личностно развитие и да идентифицират подкрепата за образование и обучение, свързана с конкретни професионални опции.

Преуспяване: Нагласите, уменията и поведението, които се демонстрират чрез поддържането на оптимално физическо и емоционално благополучие, характеризират тази област. За младият човек не е достатъчно да има интелектуални и социални компетенции, за да постигне успех в зряла възраст; той или тя трябва да разполага с необходимите средства за поддържане на неговото физическо и емоционално здраве на най-високото си ниво. Това включва способността да се идентифицират среди и ситуации, които потенциално биха могли да навредят на физическото здраве. Въпреки това, сърцевината на тази област на развитие е способността да се идентифицират и оценяват онези ситуации, които повишават физическото и психическото си здраве. Преуспяването е оптималната връзка между физическото и емоционалното благополучие, определена от конкретните обстоятелства и обхват на способностите на всеки млад човек. Младежите със и без увреждания може да се нуждаят от информация

за ресурсите на общността относно социални, развлекателни, физически и психически нужди.

Свързване: Тази област се отнася до развиването на положително социално поведение, умения и нагласи. Взаимоотношенията със по-възрастни, връстници, членове на семейството и други членове на общността обикновено влияят на тези поведения, умения, нагласи и толерантност към разнообразието. Нивото, до което млад човек се е развивал в тази област, също ще диктува как той / тя ще продължи да изгражда разнородни взаимоотношения по-късно в живота и да балансира между работата и личния живот. Освен това поддържането на тези взаимоотношения по начин, който които ще са от полза за младежа, е целта на тази област на развитие. За младежи с увреждания свързването може да включва допълнителни фактори, като например научаване как да се достъпят и използват редица подкрепящи услуги, включително помощни технологии, транспортни услуги, адаптиране на работното място и други услуги за насърчване на независимия живот.

Ръководене: Тази област се концентрира върху развитието на умения, позитивни нагласи и поведение около гражданското участие и определянето на личните цели. Младежите, които са граждански ангажирани, желаят да участват в обществена дейност и могат да се ориентират в гражданската сцена, вероятно ще станат активни граждани на обществото. В този случай терминът "гражданско" може да се отнася до цял град, квартал, общество или всяка друга обществената среда. В идеалния случай младежът, който развива вътрешната сила и визия за полагането и постигането на целите, ще създаде двоен положителен ефект, тъй като младежът печели лично благодетелстване от лидерските преживявания, както и неговите връстници, колеги и обкръжаваща среда.

За всяка от петте области на компетентност за развитие на младежта, обсъдени по-горе, следващата таблица детайлизира набор от предложения за дейности, които менторите могат да изпълняват самостоятелно или сътрудничейки си с други лица.

4.3. Пет области на развитие

Област на нужда	Област на развитие	Менторинг стратегии
Подготвителни и опитности от училище	Позитивна основа и приложни академични нагласи, умения и поведение характеризират тази област на развитие.	<ul style="list-style-type: none"> • Подпомагане при разработването на личен план за развитие • Идентифициране на ресурсите и възможностите за подкрепата, необходими за обогатяване на образованието и обучението • Идентифициране на нужната подготовка за избраната кариера и включването ѝ в плановете за преход

		<ul style="list-style-type: none"> • Осигуряване на подкрепа в обучението и неформална академична самооценка
Кариерна подготовка и практически опитности	<p>Работенето се фокусира върху положителна нагласа, уменията и поведението необходими, за да се отговорят на очакванията за кариери, работни позиции и професионално развитие.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Насърчаване на дейности и инструменти по кариерно проучване • Предоставяне на информация за контакт с лица в определена област • Промотиране на дейности за подкрепа при определянето на кариерните цели и път • Предоставяне на информация за опознавателни посещения в предприятия и по-малки фирми и др.
Младежко развитие и лидерство	<p>Преуспяването поставя в центъра нагласите, уменията и поведението, които се демонстрират чрез поддържането на оптимално физическо и емоционално благополучие</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изследване на същността на решаването на проблеми и конфликти • Споделяне на информация за ресурсите на общността, свързани със социални, развлекателни, физически и психически нужди • Насърчаване на ролята на социалните, развлекателните и спортните дейности • Подпомагане при разработването и прилагането на стратегии за балансиране на работата, училището и живота.

Област на нужда	Област на развитие	Менторинг стратегии
Младежко развитие и лидерство	Ръководенето е област на развитие, която се съсредоточва върху позитивни умения, нагласи и ангажиране и поставяне на лични цели.	<ul style="list-style-type: none"> • Насърчаване на развитието на младежко лидерство • Насърчаване на общностните дейности и доброволчеството • Насърчаване на младежки дейности, които насърчават груповото участие, както и сътрудничество с други хора и групи.
Активности по свързване и създаване на контакт	Свързването се отнася до развиването на положително социално поведение, умения и нагласи	<ul style="list-style-type: none"> • Предоставяне на информация относно ресурси за подкрепа на самостоятелността • Насърчаване на баланса между работата и живота • Насърчаване на културни дейности, които насърчават разбирането и толерантността • Предоставяне на информация за обществени услуги.

5. МЕНТОРСТВО ЗА КАРИЕРНА ПОДГОТОВКА

Определяне Какво менторът може да прави

Когато менторът е удължил контакта си с определен наставяван (повече от няколко часа на месец) и връзката на доверието е силна, взаимоотношението може да премине отвъд фазата на дружба и да доведе до дейности, които насърчават младите хора да постигнат целите си за развитие. Тези дейности могат да бъдат формални и структурирани, или по-неформални.

Подготвителни преживявания в училище - учене: Тъй като младежите, които се нуждаят от ментори, често се нуждаят и от академична помощ, менторът може да даде принос в сферата на обучението и образованието. Целите на учене могат да бъдат адресирани в училище, в общността или онлайн. С помощта на учители или кариерни консултанти един ментор може да помогне и чрез осигуряване на кратки уроци и разяснения за училищните предмети или за предстоящи тестове. Менторът може да помогне и за проекти в класната стая, за учене извън класната стая чрез осъществяване на услуги за обществото, за обществени представления или за дейности за създаване на различни изкуства. Менторите също могат да демонстрират значението и стойността на ученето през целия живот, което оказва влияние върху личния растеж и възможностите за кариера.

Кариерна подготовка и практически опитности - работене: Тъй като много младежи имат ограничен трудов и подготвителен за работа опит, менторът може да послужи като ценна роля в тези области. В училище или в друга обществена институция, менторът може да помогне на млад човек как ефективно да използва интернет, за да може да търси и открие задълженията и квалификацията за конкретни работни позиции. Също така менторът може да окаже съдействие в подготовката на автобиографията, мотивационните писма, провеждането на тренировъчно интервю и в разработването на стратегии за търсене на работа. В работните ситуации наставниците могат да оказват съдействие на умения (като подходящо обличане, говорене на възрастни и организиране), както и със специфични професионални умения и задължения. Менторите също така могат да помогнат на младите хора да определят цели в областта на образованието и кариерното планиране.

Личностно развитие и лидерство на младите хора - Ръководене и Процъфтяване: Областите на развитие Ръководене и Процъфтяване попадат в обхвата на тази насока, тъй като придобиването на умения, нагласи и поведение, включени в тези две области на развитие, подкрепя както положителното развитие на младежта, така и лидерството. Тъй като всички младежи се нуждаят от възможности да развият самоувереност и смелост, менторите могат да им помогнат да се научат как да се ангажират положително в обществения живот, как да водят здравословен и безопасен начин на живот. Усвояването на жизнено умения и навици като разрешаване на проблеми и конфликти, водене на преговори или управление на личните финанси също са важни области, в които младежът би имал нужда от подкрепа. Поведение, което демонстрира чувство за отговорност, е роля, която всеки ментор може да играе.

Свързващи дейности - Свързване: Тъй като всички младежи се нуждаят от възможности за развиване на положителни социални поведения, умения и нагласи, менторите могат да мотивират младите хора да развиват качествени взаимоотношения с възрастни и връстници и как да си осигурят достъп до ресурсите, предоставяни от общността. С осъзнаването на идентичността на другите, на културните различия и на личната отговорност, младите хора предприемат важни стъпки към превръщането им в зрели хора.

6. ПРЕПОРЪКИ ПРИ МЕНТОРСТВО НА МЛАДЕЖИ С УВРЕЖДАНЯ

Те са:

- Младите хора с увреждания са преди всичко младежи. Както всички младежи, те са изправени пред объркаността на юношеството и често са дълбоко засегнати от хората и събитията около тях. Въпросите, свързани с приятелството, сексуалността, семейството и други взаимоотношения, са изключително важни.
- Младите хора с увреждания знаят своите нужди и обикновено могат да ги изразят пред другите.

- Някои младежи с увреждания отделят повече време за извършване на определени дейности. Дали дадена дейност включва пътуване някъде, устна или писмена комуникация, изпълнение на специфични задачи, четене или решаване на проблем, възрастните, които работят с младежи с увреждания, трябва да са наясно, че времето за реакция на младежа не означава, че той е некомпетентен, ниско интелигентен, не разбира или ви пренебрегва. Дори и да сте в състояние да изпълните задачата по-ефективно, отколкото младият човек с увреждане успява, не се поддавайте на подтика да помагате. Ако младият човек желае вашата помощ, той / тя ще ви помоли за това.
- Някои младежи с увреждания приемат медикаменти. Някои от тях влияят на това как младежът взаимодейства с другите, като ефектите могат да варират от ден на ден или от час на час. Младите хора, които се предполага, че приемат лекарства, понякога могат да предпочитат да не ги приемат поради различни причини. Самолечение (използване на наркотици или алкохол) също е обичайно.
- Някои младежи с увреждания имат повече от едно увреждане. Понякога то може да допринесе за увреждане на психичното здраве.
- Някои младежи с увреждания изпитват затруднения с тестовото изпитване и оценяване. Младежите обикновено са изпитвани с тестове, които са нормализирани за "средностатистическия" ученик, без увреждания. Ученици със затруднения в ученето, проблеми с концентрацията, зрението или други увреждания често нямат толкова лесен достъп до тези материали, както техните връстници без увреждания; следователно техните резултати може да не са валидни или надеждни. Незадоволителното представяне на тестове не е непременно отражение на интелигентността.
- Когато се запознавате с лице с увреждане, е уместно да предложите ръкостискане. Хората, които имат ограничени движения на ръцете или които носят изкуствен крайник, обикновено могат да се ръкуват (ръкуването с лява ръка е приемлив поздрав).
- Не забравяйте, че хората с увреждания, както всички останали хора, най-добре разбират себе си. Те знаят какво харесват, какво не харесват и какво могат и не могат да правят.
- Ако предлагате помощ, изчакайте, докато тя бъде приета. След това слушайте или попитайте за инструкции. Не настоявайте или не се обиждайте, ако офертата ви не бъде приета.
- Не се страхувайте да задавате въпроси, когато не сте сигурни как да постъпите.
- Обикновено хората с увреждания не искат появата или детайли относно тяхното увреждане да бъде първа тема на разговор.
- Избягвайте да задавате лични въпроси за увреждането на някого. Ако трябва да попитате, бъдете чувствителни и показвайте уважение.
- Хората с увреждания могат да бъдат придружени от личен асистент или преводач на жестомимичен език. Винаги насочвайте комуникацията си към лицето с увреждане, а не към придружителя.

- Използвайте нормален тон и стил на говорене. Ако някой има нужда да говорите по-силно, той / тя ще ви помоли да го направите.
- Не се притеснявайте да използвате общи изрази като например "Трябва да бягам", "Ще се видим по-късно" или "Чувал ли си за" дори ако човекът не може да тича, вижда или чува добре. Хората с увреждания използват тези фрази постоянно.
- Имайте предвид, че много хора могат да имат увреждания, които не са очевидни. Само защото не виждате някакво увреждане, не означава, че няма такава.
- Имайте предвид допълнителното време, което може да отнеме на човек с увреждане да се направят някои неща.
- Не препирайте човек, който има затруднения да говори. Не се преструвайте, че разбирате, когато не е така; помолете човека да повтори това, което каза.
- Говорете спокойно, бавно и директно на лице, което има слухови увреждания. Не крещете или говорете в ухото на човек. Изражението на лицето ви, жестовете и движенията на тялото помагат в разбирането. Ако не сте убедени, че сте разбрани, напишете съобщението си.
- Поздравете човек, който е с увредено зрение, като му кажете вашето име и къде се намирате. Когато предлагате помощ при ходене, нека човекът да хване ръката ви и след това му казвайте, когато приближавате препятствия или за завиване надясно или наляво.
- Избягвайте прекомерна похвала, когато хората с увреждания изпълнят нормални задачи. Животът с увреждане е приспособяване, което повечето хора трябва да направят в даден момент от живота си и не изисква преувеличени комплименти.
- Избягвайте термини, които предполагат, че хората с увреждания са твърде смели, безстрашни, специални или са свръх хора.
- Считайте всички помощни инструменти (например бастуни, инвалидни колички, патерици, комуникационни табла, кучета-водачи и т.н.) като лично имущество на човека с увреждане. Освен ако не е дадено конкретно и изрично разрешение, не си играйте с тях, движете или използвайте по какъвто и да е начин.
- Не милвайте куче-водач докато е на работа.
- Направете обществени събития достъпни за всички. Провеждайте ги на места, достъпни за инвалидни колички.
- Когато планирате среща или друго събитие, опитайте се да предвиждате конкретното приспособяване, от което може да се нуждае човек с увреждане.
- Отпуснете се. Всеки може да направи грешки. Предложете своето извинение, ако забравите някои любезности. Показвайте чувство за хумор и желание да общувате.

7. МЕНТОРИНГ ДЕЙНОСТИ СПРЯМО УВРЕЖДАНЕТО

Информацията в таблицата по-долу не е предназначена да бъде изчерпателна, а по-скоро предоставя добра отправна точка за всяка организация, заинтересована от менторинг програми за горната възрастова група младежи. Когато обмисляте стратегии за менторство за младежи с увреждания, имайте предвид често срещаното изолиране от обществото. Следователно груповите дейности трябва да бъдат част от менторинг дейностите. Един от начините да постигнете това е да си сътрудничите с Център за независим живот, друга застъпническа група за хора с увреждания или с младежка група с програми за младежко лидерство. Това може да насърчи придобиването на знания и умения като самозащита; независим живот; финансово планиране и планиране на издръжката (напр. медицинска и финансова подкрепа); разбиране на историята на уврежданията, закона, културата, политиките и практиките; и осъзнаване на ресурсите на общността.

МЕНТОРИНГ ДЕЙНОСТИ, ПОДКРЕПЯЩИ МЛАДЕЖИТЕ В ПОСТИГАНЕТО НА ЦЕЛИТЕ НА РАЗВИТИЕ		
Ученето е базирано на положителна нагласа, приложимите академични познания, умения и поведения		
Подготв	Менторът може да помогне на ВСИЧКИ младежи да достигнат следните цели в личностното им	Менторинг дейности, подкрепящи постигането на целите за личностно развитие:

Ученето е базирано на положителна нагласа, приложимите академични познания, умения и поведения

Подготв	<p>Менторите могат да подпомогнат МЛАДЕЖИТЕ С УВРЕЖДЕНИЯ в специални потребности като</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Оказване на помощ на младежа при идентифициране и достъп до приспособяване на процесите на
---------	--	--

Работенето се фокусира върху положителна нагласа, уменията и поведението необходими, за да се отговорят на очакванията за кариера, работни позиции и професионално развитие.

Кариерн	<p>Менторът може да помогне на ВСИЧКИ младежи да достигнат следните цели в личностното им</p>	<p>Менторинг дейности, подкрепящи постигането на целите за личностно развитие:</p>
---------	--	---

Работенето се фокусира върху положителна нагласа, уменията и поведението необходими, за да се отговорят на очакванията за кариера, работни позиции и професионално развитие.

Кариерна	<p>Менторите могат да подпомогнат МЛАДЕЖИТЕ С УВРЕЖДЕНИЯ при следното:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разбиране на взаимовръзката между 	<ul style="list-style-type: none"> • Подкрепа при обучение за предприемачество • Осъществяване на контакти с млади хора със сходни интереси
----------	---	---

Ръководенето е област на развитие, която се съсредоточава върху позитивни умения, нагласи и ангажиране и поставяне на лични цели.

Преуспяването поставя в центъра нагласите, уменията и поведението, които се демонстрират чрез поддържането на оптимално физическо и емоционално благополучие.

Младеж	Менторът може да помогне на ВСИЧКИ младежи да достигнат следните цели в личностното им	Менторинг дейности, подкрепящи постигането на целите за личностно развитие:
--------	---	--

Ръководенето е област на развитие, която се съсредоточава върху позитивни умения, нагласи и ангажиране и поставяне на лични цели.

Преуспяването поставя в центъра нагласите, уменията и поведението, които се демонстрират чрез поддържането на оптимално физическо и емоционално благополучие.

Младеж

Менторът може да помогне на младежа с увреждане при следното:

- Участие в обучението по медиация и разрешаване на конфликти.
- Участие в динамиката в екипите и обучение по управление на проекти.

Свързването се отнася до развиването на положително социално поведение, умения и нагласи

Активност	<p>Менторът може да помогне на ВСИЧКИ младежи да постигнат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстриране на ефективни междуличностни умения спрямо 	<p>Менторинг дейности, подкрепящи постигането на целите за лично развитие:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Кратки уроци и обяснения
-----------	--	--

Свързването се отнася до развиването на положително социално поведение, умения и нагласи

Активност	<ul style="list-style-type: none">• Дейности по изследване на ресурсите на общността за упражняване на младежките умения за разговор и проучване• Писане на писма към приятели, учители	
-----------	--	--